

CONTAINERFYND

Trendig rörelse. "Ibland är det nästan kö till containern", skämtar Fredrik Nilsson som själv hittar mer än hälften av sin mat i butikscontainrar.

Sopdykarna kan leva gott

Lund. Det kallas sopdykning, dumpsterdiving och friganism. Egentligen handlar det bara om att ta vara på mat som slängs i onödan.

– Vi slänger jättemycket mat som inte är dålig, säger Andreas Fondell, butikschef i Lund.

Med en pannlampa på huvudet hoppar Fredrik Nilsson ner i containern som är fylld av all slags skräp och mat. Han är student i Lund och har ägnat sig åt sopdykning i flera år. Det är efter butikernas stängningstid och kylan biter.

Det är mestadels studenter i Lund som dumpstrar men när vi kommer fram till containern finns där också ett medelålders par som fyller en stor kasse med grönsaker och frukt. Fredrik Nilsson rotar runt med sina speciella dumpsterhandskar som han hittade i en container en annan kväll. Ibland ligger fynden i botten.

– Det känns lite grann som att vara ute och plocka svamp eller bär. Ofta hittar jag faktiskt fina hallon också.

Fredrik Nilsson hittar mer än hälften av sin mat i butikscontainrar. Men han skulle kunna leva på det om han var lite mindre lat. Han berättar om sitt bästa fynd, som var åttio stycken banansmoothies och säger att han till och med brukar hitta toapapper och folköl.

– Det slängs ju så otroligt mycket, det är för jävligt.

På en frigansk hemsida står uppmaningen "Våga lev på överflödet". I en

värld där en miljard människor, var sjätte person, svälter slänger vi i Sverige över 100 000 ton mat varje år. Friganismen är en rörelse världen över som det skrivs mycket om i medierna just nu och det är lite hype i Lund att sopdyka. Trendigt.

Cecilia Lundqvist, som också brukar sopdyka, säger att det finns det en risk med att ställa upp i medierna.

– Det kan ju innebära att det blir fler lås på containrarna och mosmaskiner som förstör soporna i varje butik. Samtidigt tycker jag att det är viktigt att göra folk uppmärksamma på det matsvinn som finns idag och visa att det finns alternativ.

Andreas Fondell, butikschef på Willys i Lund, har precis som flera andra mataffärer erfarenhet av att folk letar efter stängningsdags.

Systemkritik
"Visst är det gött att få gratis käk, men jag skulle ju hellre leva i en värld med en verkligt hållbar och vettig matproduktion."

Cecilia Lundqvist.

Han berättar att de slänger jättemycket mat och att stor del av den maten inte är dålig.

– Kunden idag är väldigt kräsen, bröd ska ha bakats samma morgon även om bästföredatumet är om en vecka och bananer får inte ha en fläck. Dessutom ska hyllorna vara ständigt fulla och eftersom försäljningen är väldigt varierande så är det svårt att pricka in precis rätt mängd inköp av varor. Allt detta resulterar i att mat slängs, säger Andreas Fondell.

Vad tycker du om sopdykare?

– Det finns mycket kvar för oss att göra i hanteringen av sopor. Samtidigt har vi policyn att det som är slängt är slängt. Vi vill inte ha några som rotar runt i containrarna. Vi måste alltid kunna garantera matsäkerheten.

Matsäkerheten är ett argument mot containerdykare. Att det skulle vara

Klockan är strax efter tio på kvällen. Affären har stängt och sorterat ut den mat som de bedöms vara osäljbar. Nu är det också dags för Lunds friganer att sätta fart. Pannlampan är ett måste för att hitta i mörkret.

Riskerar straff "Och varför ska det vara olagligt att ta vara på någon annans sopor?"

Fredrik Nilsson.

En del av frukten i containern är lite kantstött, men det mesta är ätbart.

på vårt överflöd

olagligt är ett annat. I januari greps två personer för att ha tagit mat ur sopcontainer bakom en av Umeås mataffärer. Brottsrubriceringen var egenmäktigt förfarande. Det olagliga ligger i att vistas i någon annans container.

– Det där med att det skulle vara farligt för hälsan är ju fäntigt, säger Fredrik Nilsson. Så pass bra omdömesförmåga har man väl att det går att skilja på rutten och bra mat.

– Och varför ska det vara olagligt att ta vara på någon annans sopor?

Cecilia Lundqvist understryker att friganismen måste ses som en kritik mot det system som skapar detta överflöd.

– Kapitalismens brister blir tydliga när man står i en container full med bra mat. Visst är det gött att få gratis käk, men jag skulle ju hellre leva i en värld med en verkligt hållbar och vetlig matproduktion.

Kvällens containerskörd.

Cecilia Lundqvist är ganska nöjd med kvällens fynd.

– Visst är det tokigt att dyka i container. Men det system som producerar allt detta "skräp" måste ju vara tokigare.

TEXT: ELIN LINDMAN
elin.lindman@sydsvenskan.se
FOTO: KARL MELANDER
karl.melander@sydsvenskan.se

FAKTA

Snabbt växande alternativ livsstil

■ Ordet frigan kommer från engelskans *freegan*. Begreppet är en kombination av orden fri och vegan.

■ Friganism är en alternativ livsstil som tar avstånd från konsumism och vill minimera sin resurskonsumtion.

■ Friganismens historia går tillbaka till mitten av 1990-talet och har kopplingar till olika miljö- och antiglobaliseringsrörelser.

■ Friganer tar tillvara slängda matvaror som av någon anledning kasserats men som ändå är ätbara.

■ Det finns en stark koppling till veganrörelsen men alla friganer är inte veganer eller vegetarianer. En del friganer kallas *meagans* (från meat).

■ En meagan kan tänka sig att äta kött och andra animaliska produkter, men bara om de annars skulle gå till spillo.

PROJEKT

Fokus Dalby vill ha mer pengar

LUND
En halv miljon kronor ytterligare i år och nästa år. Det önskar sig projektgruppen Fokus Dalby.

Nästa vecka fattar kommunstyrelsen beslut.

Det är redan bestämt att Fokus Dalby – projektet som syftar till att utveckla Dalby – får en halv miljon kronor årligen perioden 2011–2013.

Nu begär de ytterligare en halv miljon kronor i år och nästa år. Avgörande beslut fattas av kommunstyrelsen nästa vecka.

– Projektet har fördjupats och blivit mer konkret. Vi ser nu att vi behöver extra pengar för att kunna utveckla och genomföra alla de 18 delprojekt som vi har tagit upp i projektplanen, säger Kerstin Brattgård, som är projektledare för Fokus Dalby.

Politikerna i styrgruppen för utveckling av Dalby och de östra byarna har redan godkänt planen och förordar att Fokus Dalby ska få extra pengar.

Även kommundirektör Jan Inge Ahlfrid har godkänt planen och hoppas att kommunstyrelsen ska skjuta till de extra pengarna.

Fokus Dalby är ett demokratiprojekt på gräsrotsnivå där Dalbyborna själva får delta i processen med byns utveckling tillsammans med politiker och tjänstemän. Arbetet går med rasande fart.

Bland det Dalbyborna hittills har föreslagit dominerar förbättrade kommunikationer inom Dalby och till och från Dalby. Många tar också upp vikten av att det byggs hyresrätter och seniorbostäder.

KATARINA STRÖM MELVINGER
katarina.melvinger@sydsvenskan.se

HALLÅ DÄR...

FOTO: PRIVAT

...Vasilij Nokhrin, som blev misshandlad på en studentfest i februari och har startat en Facebook-sida för att hitta förövaren.

Har du fått några tips?

– Jag har fått flera tips och ett som jag kan använda.

Varför startade du Facebook-sidan?

– För att polisen inte hade mycket att gå på. Killen som misshandlade mig var bara på festen en kort stund, det var mörkt och folk är osäkra på det dem såg. Därför anser de att de saknar resurser och lägger inte kul.

Känner du av misshandeln fortfarande?

– Jag har fortfarande ett rött öga och ett ömt revben, men det har nästan gått över. Det är det fysiska. Men psykiskt känns det förjävligt att

man kan göra något sådant här och komma undan så enkelt.

Du erbjuder 10 000 kronor till den som kan få förövaren fälld, vilken slags hjälp ska man ge för att få pengarna?

– Information eller assistans som leder till att han blir dömd, vittnesmål till exempel.

Enligt polisen är det problematiskt med privatspaning. De menar att man själv kan göra sig skyldig till brott då. Vad tänker du om det?

– Jag förstår vad de menar men polisen kan ju inte säga något annat och de har ju inte tänkt gå vidare med det här. Jag ser det som så, att antingen gör jag något eller så gör ingen det. Jag är medveten om att jag inte får peka ut någon, ifall det råkar vara fel. All information jag får in kommer jag lämna vidare direkt och sedan får polisen dra sina slutsatser.

KAJSA-STINA KALIN
kajsa-stina.kalin@sydsvenskan.se

■ Exempel på brott man kan göra sig skyldig till vid privatspaning är ärekränkning och förtal.

LUND Nipe föreslås ersätta Flod

■ Gustav Nipe, 22 år, från Lund föreslås bli ny förbundsordförande i Ung Pirat. Det är Piratpartiets

ungdomsförbund. Nuvarande ordförande Stefan Flod har suttit på sin post sedan 2007.

I samband med Ung Pirats kongress i slutet av mars kommer Gustav Nipe att tillträda.